

Mielofibroza włóknienie szpiku

Włóknienie szpiku

Mielofibroza to rzadka choroba szpiku kostnego, która zaburza prawidłową produkcję krwinek. W przebiegu choroby dochodzi do odkładania się w szpiku włóknistej i bliznowatej tkanki, co zaburza funkcjonowanie komórek macierzystych odpowiedzialnych za tworzenie krwi. W efekcie rozwija się niedokrwistość (anemia), neutropenia (niedobór białych krwinek) i małopłytkowość (niedobór płytek krwi).

Skutkuje to takimi objawami jak:

- przewlekłe zmęczenie
- podatność na infekcje
- łatwe powstawanie siniaków i krwawień

Mielofibroza może występować:

- pierwotnie (samoistnie) – związana z mutacjami genetycznymi (JAK2, CALR, MPL)
- wtórnie – jako powikłanie innych chorób krwi (np. czerwienicy prawdziwej, nadpłytkowości, białaczek, szpiczaka mnogiego)

Najczęściej chorują osoby po 60. roku życia, niezależnie od płci. Choroba jest rzadka – występuje u 0,5-1,5 osoby na 100 000 ludzi.

Rozpoznanie ustala się na podstawie:

- badań krwi
- biopsji szpiku kostnego (pobranie i analiza próbki pod mikroskopem)

Rozpoznanie mielofibrozy opiera się na:

- morfologii krwi (ocena liczby czerwonych, białych krwinek i płytek)
- badaniach genetycznych (mutacje JAK2, CALR, MPL)
- biopsji szpiku kostnego (ocena stopnia zwłóknienia)
- aspiracji szpiku (analiza komórek)
- USG lub tomografii komputerowej (ocena wielkości śledziony)

Włóknienie szpiku? Co tak na prawdę dzieje się w moim organizmie?

Szpik

komórki macierzyste

nadprodukcja czynnika
wzrostu

wzrost procentowego
udziału komórek
tkanki łącznej

“włóknienie”
wypieranie
prawidłowej tkanki
szpiku poprzez tkankę
łączną

Krew

Na tym etapie zdarza się, że liczba elementów morfotycznych krwi krótkotrwale się zwiększa.

U około 30% chorych w chwili rozpoznania nie występują żadne objawy choroby (mielofibroza przedwłóknieniowa). Wówczas w morfologii krwi stwierdzamy prawidłową lub podwyższoną liczbę białych krwinek, prawidłowe, ale dyskretnie obniżone lub podwyższone wartości hemoglobiny i typowo podwyższoną liczbę płytek (nadpłytkowość).

Krew

spadek tempa
produkcji:

krwinek
czerwonych

osłabienie

krwinek
białych

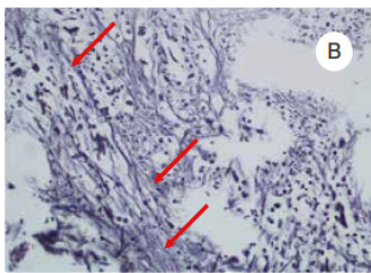
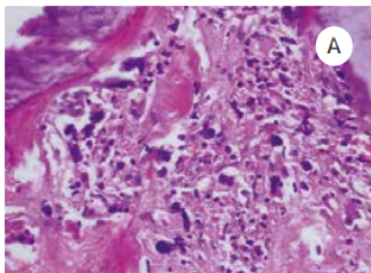
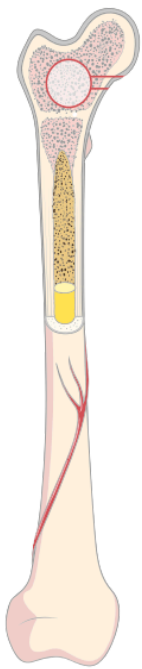
częste
infekcje

płytek
krwi

skłonność
do siniaczenia

Włóknienie szpiku? Co tak na prawdę dzieje się w moim organizmie?

Zdjęcia i komentarz:
dr n. med. Krzysztof Zduniak

Szpik kostny objęty masywnym
włóknieniem z obniżeniem gęstości
komórek krwinkotwórczych

Silne włóknienie widoczne jako
grube pasma czarnych włókien

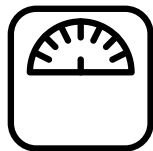
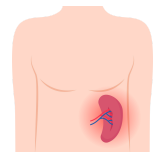
Gdy szpik kostny włóknieje dochodzi do zmniejszenia produkcji krwinek, co wiąże się z wystąpieniem objawów niewydolności szpiku (niedokrwistość, leukopenia, małopłytkowość). Organizm rekompensuje dysfunkcję **hematopoezą pozaszpikową** (skutkuje to powiększeniem śledziony – **splenomegalią** oraz/lub powiększeniem wątroby – **hepatomegalią**).

Objawy

przewlekłe zmęczenie

**ból w obrębie jamy brzusznej,
powiększenie śledzion**

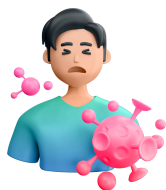
spadek masy ciała

nocne poty

gorączka

łatwe siniaczenie i krwawienie

częste infekcje

świąd skóry

Leczenie

Leczenie zależy od:

- nasilenia objawów
- ryzyka powikłań
- wieku i ogólnego stanu zdrowia pacjenta

Leczenie objawowe:

- leki przeciwbólowe i przeciwzapalne
- transfuzje krwi
- suplementacja żelaza
- antybiotyki (w razie infekcji)

Leczenie przyczynowe:

- inhibitory JAK (hamują nieprawidłowy rozrost komórek krwi)
- chemioterapia (w zaawansowanych przypadkach)

Leczenie powiększonej śledziona:

- leki zmniejszające jej objętość (np. inhibitory JAK)
- radioterapia
- operacyjne usunięcie śledziona (w wybranych przypadkach)

Leczenie niedokrwistości:

- transfuzje krwi
- leki stymulujące produkcję czerwonych krwinek

Przeszczepienie szpiku kostnego:

- jedyna metoda mogąca wyleczyć MF
- możliwe tylko u wybranych pacjentów (ze względu na duże ryzyko i powikłania)

Co pogarsza rokowanie

- 1** *starszy wiek (większość chorych stanowią osoby po 60. roku życia, natomiast ok. 10 proc. to młodszy pacjenci, poniżej 40. roku życia),*
- 2** *objawy ogólne, zaawansowany proces chorobowy (gorączka, nocne poty, spadek masy ciała),*
- 3** *ciężka anemia i małopłytkowość,*
- 4** *leukocytoza lub obecność niedojrzałych krwinek we krwi (blastów),*
- 5** *występowanie mutacji ASXL1, SRSF2, U2AF1.*

Do oceny rokowania stosuje się:

IPSS (Międzynarodowy System Punktowy) — wyróżnia 4 grupy ryzyka od niskiego do wysokiego (przeżycie od 2 do >10 lat)

MIPSS70/MIPSS70+- skala prognostyczna oceniająca ryzyko mielofibrozy pierwotnej biorąca pod uwagę występujące mutacje oraz zmienność kliniczną

zmienność rokowania w zależności od zaawansowania procesu chorobowego

Rokowanie w mielofibrozie zależy przede wszystkim od stopnia zaawansowania choroby.

→ W przypadku wczesnej postaci choroby, tzw. mielofibrozy prefibrotycznej (przedzwłóknieniowej), **przewidywany czas przeżycia jest długi** i pacjent może funkcjonować przez wiele lat bez istotnych ograniczeń.

→ Natomiast w bardziej zaawansowanych stadiach mielofibrozy średni czas przeżycia zwykle wynosi około 2-3 lata.

W takich sytuacjach — jeśli stan ogólny pacjenta oraz jego wiek na to pozwalają — rozważa się **przeszczepienie szpiku** kostnego. Jest to obecnie jedyna metoda leczenia, która daje szansę na całkowite wyleczenie z mielofibrozy.

Regularnie konsultuj się z lekarzem

Kontrolne wizyty oraz badania są kluczowe w monitorowaniu przebiegu choroby i skuteczności leczenia.

Nie zwlekaj z kontaktem ze specjalistą w przypadku pojawienia się nowych objawów lub pogorszenia samopoczucia.

Unikaj infekcji

Pamiętaj o częstym myciu rąk, unikaj kontaktu z osobami chorymi, stosuj szczepienia ochronne (zgodnie z zaleceniami lekarza) oraz dbaj o higienę ran i skóry, aby zmniejszyć ryzyko zakażeń.

Dbaj o zdrowy styl życia

Zbilansowana dieta, odpowiednie nawodnienie, umiarkowana aktywność fizyczna (dostosowana do Twoich możliwości) oraz odpowiednia ilość snu mogą pomóc Ci lepiej radzić sobie z objawami choroby i wzmacniać odporność organizmu.

Zadbaj o swoje samopoczucie psychiczne

Choroba przewlekła wiąże się często z obciążeniem emocjonalnym. Rozmawiaj o swoich uczuciach z bliskimi lub specjalistą, nie bój się prosić o wsparcie psychologiczne i korzystaj z grup wsparcia dla osób z podobnymi problemami.